

เลี้ยวฮัก เลี้ยวแพง

เรื่อง ตูบปอง
ภาพประกอบ ชีระวัฒน์ คະนะมะ

คำนำ

ในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแต่ละภาคนั้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ได้มีการเตรียมการคู่ขนานกันไปทั้งด้านกายภาพและเนื้อหาสาระ กล่าวคือในระหว่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังปรับปรุงหรือก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับห้องสมุดมีชีวิตในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ก็ประชุมหารือกับบุคลากรในท้องถิ่นและร่วมกันคัดเลือกหนังสือดนตรี และกิจกรรมต่างๆ ไปพร้อมกัน เพื่อเตรียมการด้านหนังสือและสื่อต่างๆ ซึ่งถือเสมือนเป็นจิตวิญญาณของห้องสมุด

โครงการนิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการทางด้านเนื้อหาสาระ ด้วยเล็งเห็นว่าเรื่องเล่าในแต่ละชุมชนมีทั้งสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะกลุ่มชนในพื้นที่ แต่สาระที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวของนิทานนั้นคือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จึงมอบให้มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กเป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันคัดเลือกนิทานเรื่องเล่าพื้นบ้านที่มีคุณค่า มีอิทธิพลต่อความคิดและจินตนาการของเยาวชนในทางสร้างสรรค์ นำมาเรียบเรียงและจัดทำภาพวาดประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือที่มุ่งเสริมสร้างจินตนาการให้อ่านง่ายและเพลิดเพลิน โดยหวังว่าจะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนทั่วไปสนใจและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการเล่านิทานในครอบครัว โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากบทบาทในฐานะผู้จุดประกายแนวคิดห้องสมุดมีชีวิตในประเทศไทย ให้เป็นพื้นที่แสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และทันสมัยแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ยังจะได้ทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน บนพื้นฐานของความเคารพและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น เสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่สังคมสันติสมานฉันท์ในที่สุด

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา

เรื่อง ตูบปอง

ภาพประกอบ ชีระวัฒน์ คະนะมะ

หล่า ล้า ลา ล้า หล่า ล้า ลา,
สองผู้ป่าว เสี่ยว เสี่ยว คัก คัก
อันบักวับ อับอับ ตาบอด
ชีไปไส คล่าไป เปะปะ

มาเดือหม่า มาฟังนำกัน
สองเพื่อนมัก ฮักแข็งแพงกัน
เพื่อนคิดฮอด เบิ่งได้ สักวัน
บ่เวئن บ่ละ ทุกมือ ทุกวัน

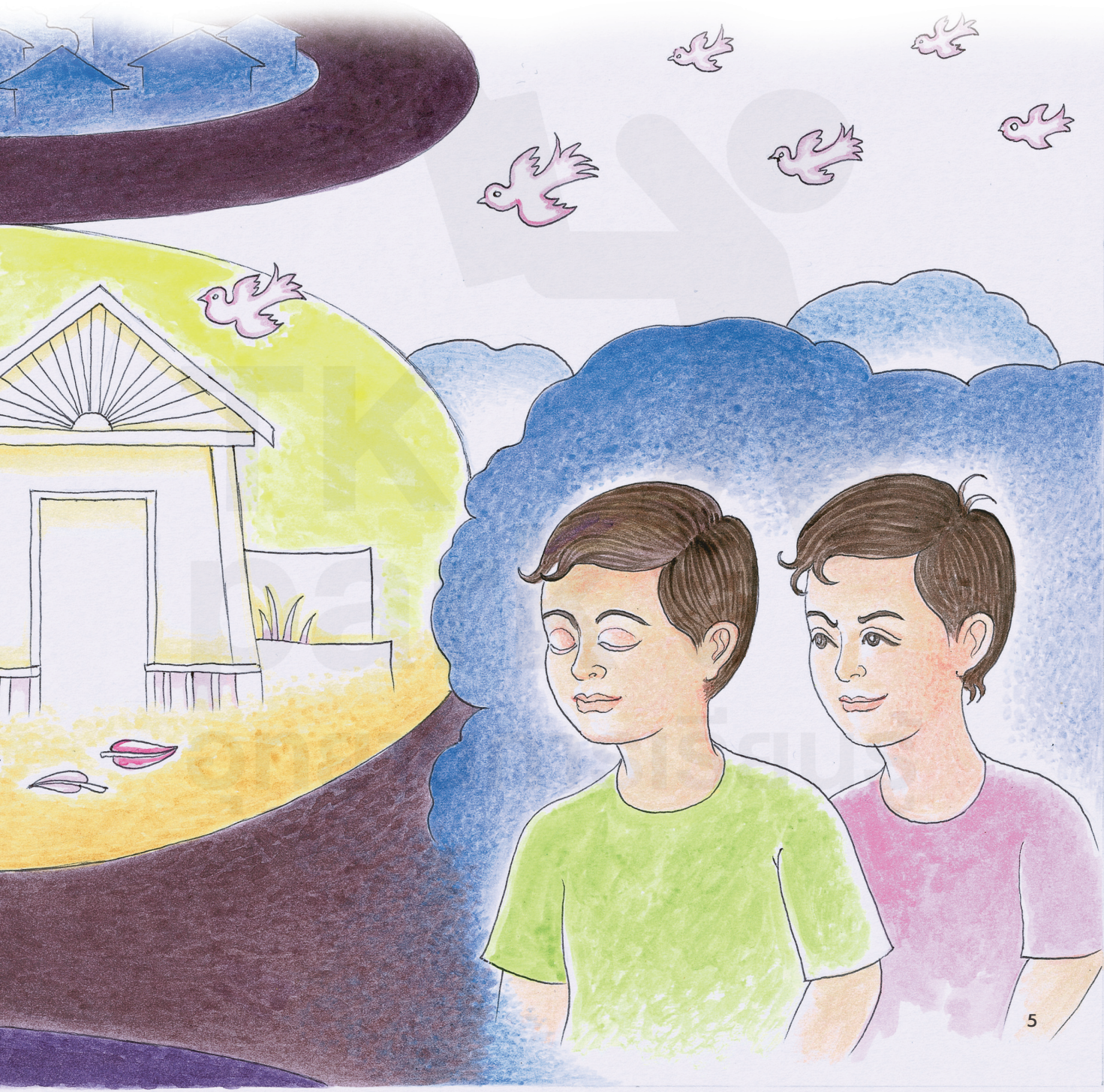

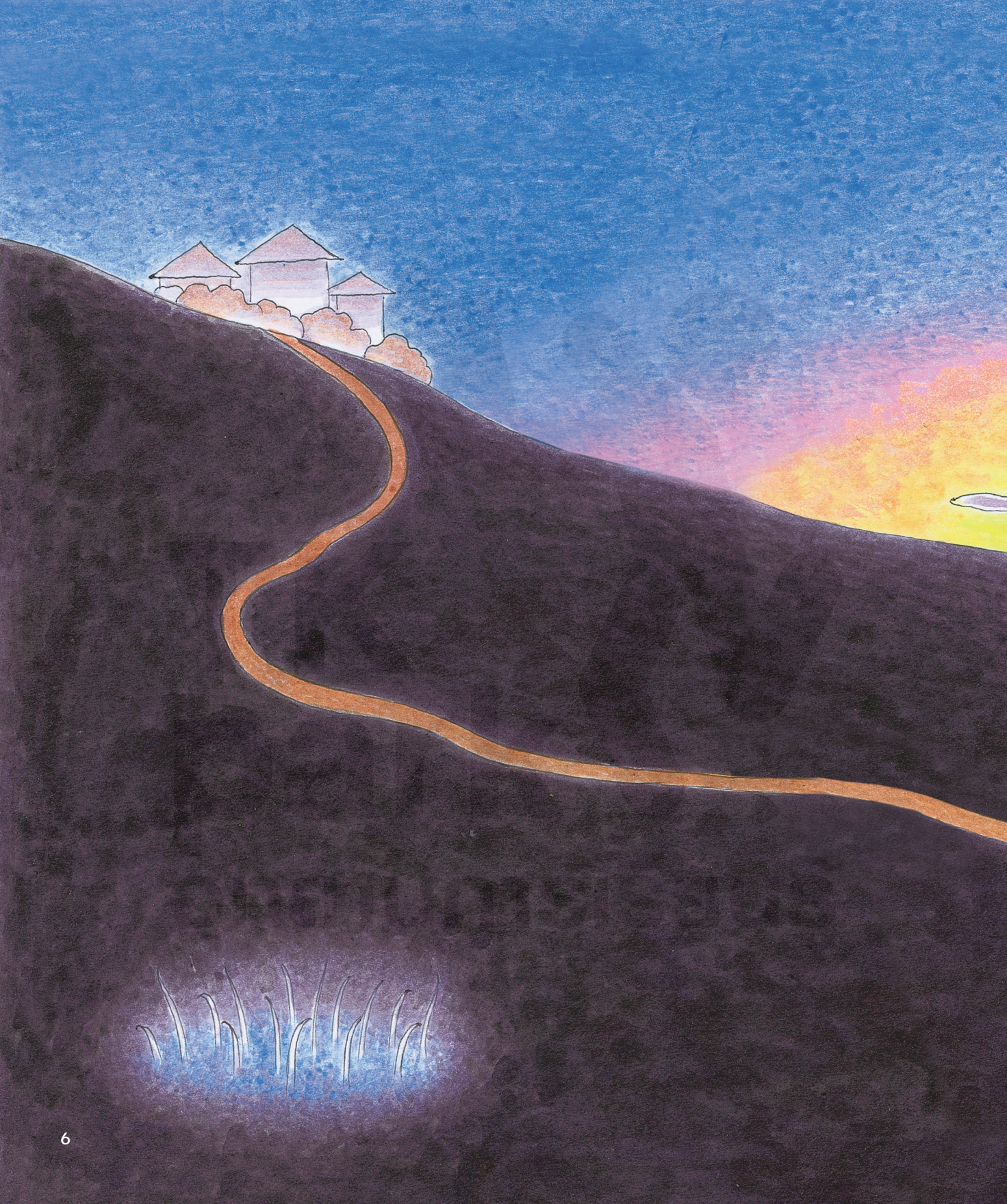

อันมักวับ ขยับขา บ่ได้
ชีไปไส ไถกัน แถก แถก

ขาเพื่อนไซ้ร้ ตี้ดักัน ติดักัน
บ่ผิด บ่แปลก ทุกมื่อ ทุกวัน

สองเลี้ยวหัก ไปไส ไปคู่
แม่หนีไป ฮอดไฮ้ ฮอดนา

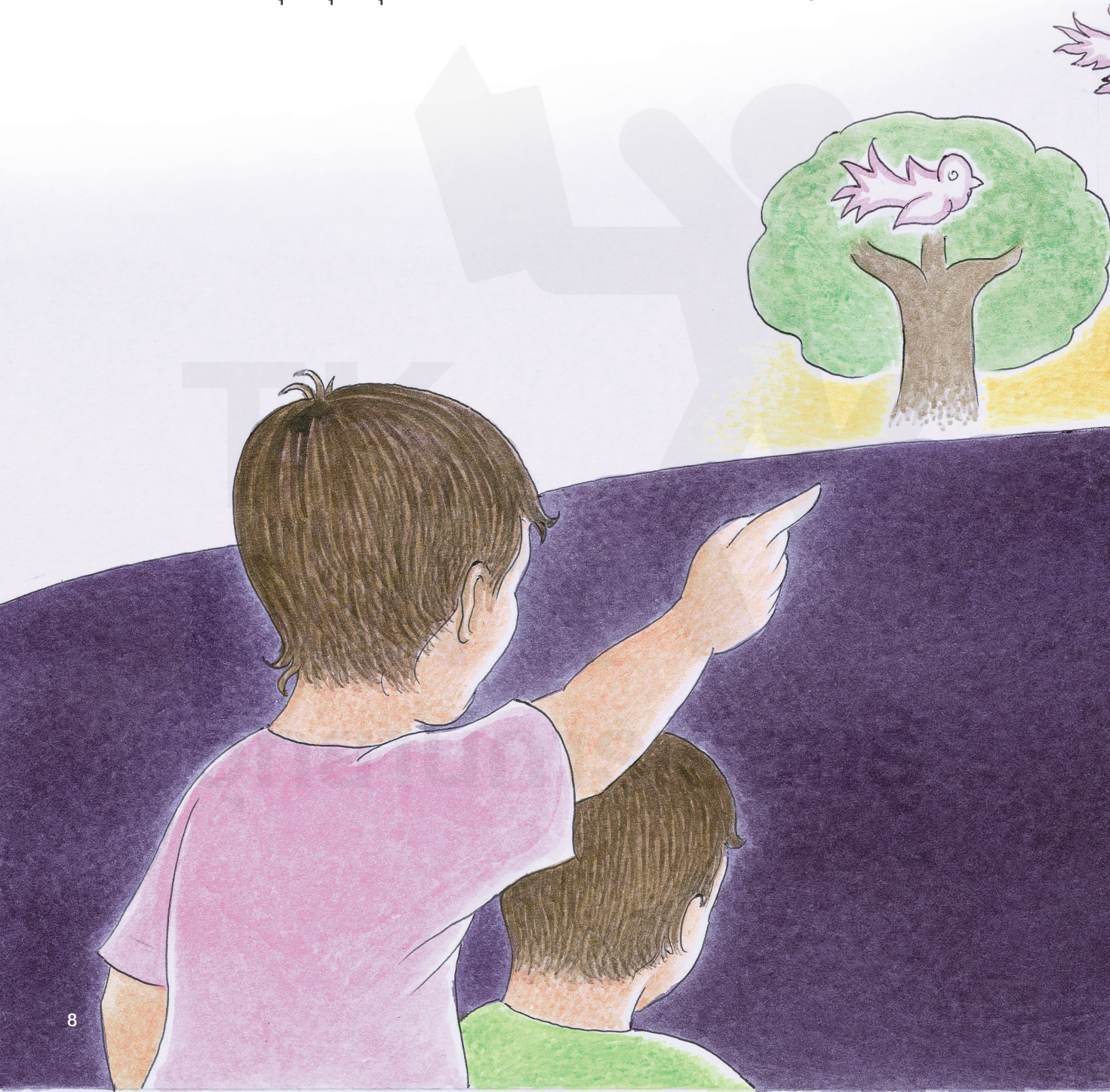
เขื่อนกะอยู่ อุ่นอน นำกัน
เพิ่นชิต่า พาไป นำกัน

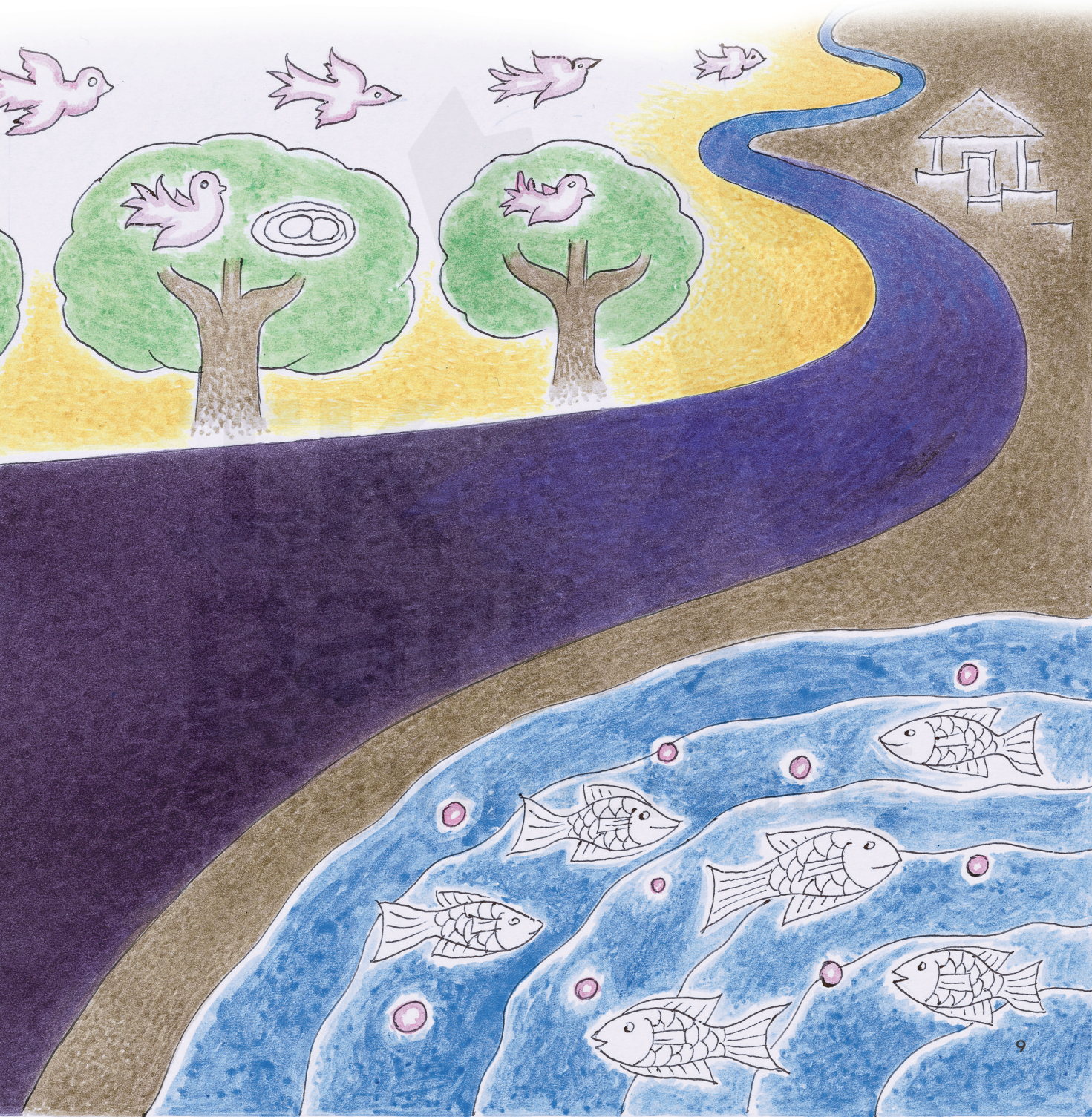

ครันมือนี้ ชิบักวืบ บักวืบ
สองเสี้ยวหนุ่ม ดุ่ม ดุ่ม เข้าป่า

เขยิบขยับ ไปหาเลน นำกัน
กระทั่งมา ถึงไม้ใหญ่นั้น

ต้นไม้ใหญ่ หนามากใหญ่ ย้อยย้อย
ปักไว้แล้ว เขา เขา อย่าง

เห็นหัว น้อย น้อย แวบ แวบ เบิ่งทัน
ซีเห็นกลางกลาง คือแดน แม่แน่น

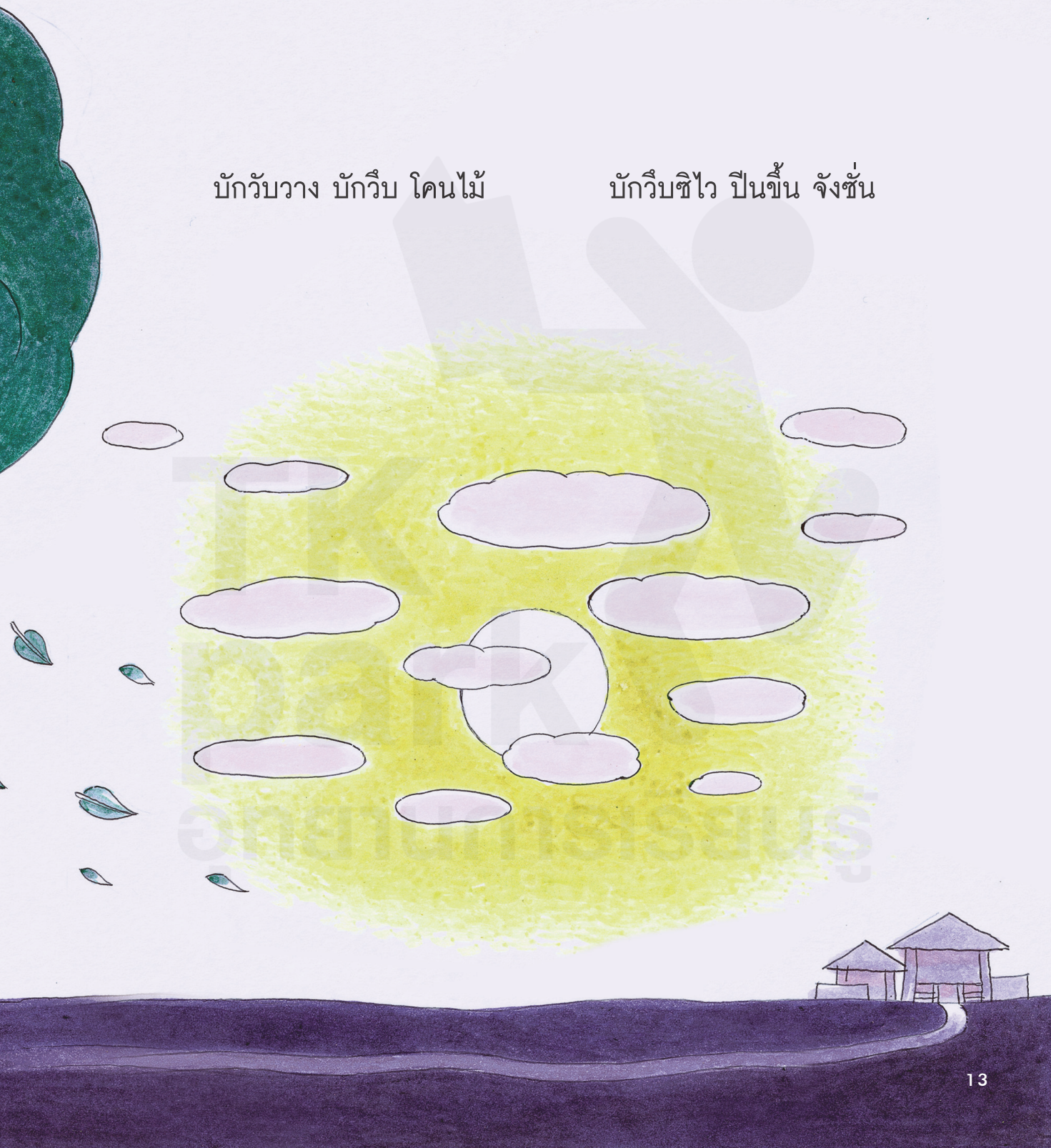

บักวับวาง บักวับ โคนไม้

บักวับสิโว ปีนขี้น จังซัน

กระดืบ กระดืบ ปีนป็น ป่ายป่าย
บักวืบเว้า ซ้ายซ้าย ขวา ขวา
บักวืบเว้า หัวแลน น้อยน้อย

ชีว่องไว จับได้ ไล่ทัน
บักวืบท่า ซ้าย ขวา ตามนั้น
ไพล่มา หน้อยหน้อย จังชัน จังชัน

บักวืบคว่ำหมับ หมับจับได้
กะคืองู ชี บ่แม่นแลนเด้อ

ตักกะใจ เสียงฟ้อ ฟ้อลัน
ซ้อยกลัวเน้อ ซ้อยย่าน ซ้อยย่าน

งูพันพิษ ใส่ตา บักวืบ
กะค็อง ชิบ่แม่่นแลนเด้อ

พับพับ พับพับ บักวืบ เห็นมัน
บักวืบก็เผลอ เขวี้ยงใส่ เสียวมัน

บักวับย่าน ล้ายหลาย ใจหล่น
งูตกใส่ พาดไหล่บักวับ

เพิ่นตะโกน ทำกัน ทำกัน
ลูกวียงขยับ จนขาแยกจากกัน

บักวีบ ตาดี บักวับ ขาแยก
บักวับ บักวับ เสี้ยว เสี้ยว คัก คัก

ซิผิด ชิแปลก กว่าทุก ทุกวัน
ชิเป็น เสี้ยวมัก ฮักเฮง แพงกัน

อธิบายศัพท์

เสียว

ฮัก

ผู้บ่าว

บัก

คัก

ซีไปไส

คิดฮอด

เบ็ง

ท่า

ย่าง

นำกัน

มองไต

เว้า

แลน

หมาก

เซา

จั่งซัน

ปี่แม่่น

ย่าน

มัก

เพื่อน คนที่มีรูปร่างหรือนิสัยใจคอเหมือนกัน หรือเกิดไล่เลี่ยกัน พ่อแม่ผูกให้เป็นมิตรกัน เรียกว่า “ผูกเสียว” ซึ่งเขาทั้งสองจะผูกสมัครรักใคร่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลจนวันตาย หรือเรียกว่า “เป็นเพื่อนตาย” ก็ยังได้ ประเพณีผูกเสียวเป็นงานสำคัญของคนอีสานหลายจังหวัด

ชายหนุ่ม

คำเรียกผู้ชาย เช่น บักสา (นายสา) บักมี (นายมี) หรือเรียกนำหน้าชื่อเด็กชายด้วยความเอ็นดู เช่น บักห้า หมายถึง ไฉหนู

แน่, ชัด, ถูกต้อง

จะไปไหน

คิดถึง

มอง, ดู

รอ, คอย

เดิน

ด้วยกัน

ที่ไหน

พูด

ตะกวด

ผล

หยุด

อย่างนั้น

ไม่ใช่

กลัว

ชอบ

ผู้เขียนเรื่อง

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (ต๊อบปอง)

พ.ศ. 2526 - ปัจจุบัน

- ทำงานด้านการพัฒนาเด็ก ครอบครัว และชุมชนที่ด้อยโอกาส ด้วยการให้โอกาสได้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นตามอัธยาศัย
- ทำงานด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างพฤติกรรมรักการอ่านในเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ปัจจุบัน

- เป็นกรรมการผู้จัดการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- ผู้จัดการโครงการหนังสือเล่มแรก BOOKSTART

พ.ศ. 2528

- ได้รับรางวัลรางวัลรองชนะเลิศ และรางวัลชมเชย จากการประกวดเพลงเพื่อเด็ก เนื่องในปียาวชนสากล เพลงอย่าทิ้งขยะ และเพลงรื่นเริง
- ได้รับรางวัล 5 รางวัลในการประกวดเพลงประจำสถาบันเนื่องในโอกาส 50 ปีโรงเรียนโยธินบูรณะ เพลงสายเลือดเดียวกัน เพลงกินรวมใจ เพลงลูกโยธิน เพลงอ้อลาอ้อลัย และเพลงแดนในฝัน

พ.ศ. 2538

- ได้รับการประกาศให้เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนโยธินบูรณะผู้ประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษในวิชาชีพ

พ.ศ. 2542

- ได้รับการนำเสนอเป็นศิษย์เก่าตัวอย่างในหนังสือทำเนียบศิษย์เก่าโรงเรียนโยธินบูรณะ
- ได้รับรางวัลผู้บริหารองค์กรที่ส่งเสริมการอ่านดีเด่น จากมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก้อ สวัสดิพานิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน

พ.ศ. 2543

- หนังสือเรื่อง สุดแรงเกิดของแม่ ได้รับคัดเลือกเป็นหนังสือดีปี 2543 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
- หนังสือดีปี 2543 ในวาระครบรอบ 18 ปี นิตยสารผู้หญิงรายปักษ์
- นักเขียนหน้าใหม่คุณภาพ ในวาระครบรอบ 18 ปี นิตยสารผู้หญิงรายปักษ์
- ได้รับรางวัล การส่งเสริมการแต่งกายผ้าไทยอย่างต่อเนื่องในโครงการ ผ้าไทย...สายใยเศรษฐกิจ

พ.ศ. 2548

- ได้รับคัดเลือกให้เป็นศิษย์ดีเด่น จากโรงเรียนโยธินบูรณะ

พ.ศ. 2549

- งานเขียนหนังสือสำหรับเด็ก เรื่อง กระจ่างตื่นตูม ได้รับคัดเลือกให้จัดทำเป็นหนังสือแปล Twin Book หนังสือสำหรับผู้บกพร่องทางการมองเห็นเล่มแรกในประเทศไทย
- หนังสือที่แต่ง 4 เล่ม คือ เมื่อเด็ก ๆ เขียนนิทานอ่านเอง, กูกโก่ปวดท้อง, กระจ่างตื่นตูม และโก๊ะเลี้ยงแกะ ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน ปี 2548 - 2549 จากสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน

พ.ศ. 2550

- หนังสือที่แต่ง เรื่อง กากะหล่ำกับเหยือกน้ำไลโบโต ได้รับรางวัลชมเชย หนังสือดีสำหรับเด็กเล็กอายุ 3 - 5 ปี จากคณะกรรมการคัดสรรหนังสือดีเด่นแห่งชาติ หนังสือที่แต่ง 13 เล่ม ได้แก่ เรื่องสั้นในบ้านสวนรัก ชุต คนเก่งหัวใจแกร่ง กาดำกับหงส์ขาว, ห้าจิตเจียวจิวกับแมวหง่าวตุ้ ดุ, กระจ่างลอยกับกระจ่างหูเรียว, จอมขอ จ้อ จ้อ เจี้ยก เจี้ยก, ใก่น้อยกับพลอยสีแดง, ขนเทากับเงาในน้ำ, หนูจืด กระจ่างจ้อยจ้อยกับหนูจ้อยกระจ่างจืด, มดขยันกับจักจั่นเสียงใส, ภูโหมหนุชอบทำอะไรกับพ่อ, ภูโหมหนุชอบทำอะไรกับแม่, ภูโหมไม่เล่นหรรอก และจะไปไหน..หนูไปด้วย ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน ปี 2550 จากสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน

ผู้เขียนภาพประกอบ

ธีระวัฒน์ คณะมะ

- เกิด 30 ธันวาคม 2507 จ.มหาสารคาม
- การศึกษา ศบ. (ศิลปไทย) คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ที่อยู่ 10 เทศบาลอาษา 8 อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000 โทร. 0-4372-3411

เกียรติประวัติ

- 2527 รางวัลที่ 1 ภาพเขียนสีน้ำศิลปะที่ตถกรรม อาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย
- 2529 รางวัลที่ 2 จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 10
- 2530 ร่วมเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพุทธที่ปณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- 2531 รางวัลเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 32
- 2532 รางวัลที่ 1 เหรียญทอง จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 13
- 2534 รางวัลยอดเยี่ยม “ฟู่กันทอง” จิตรกรรม เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุครบ 36 พรรษา

โดยธนาคารกสิกรไทย

- 2535 รางวัลที่ 3 จิตรกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มีพระชนมายุครบ 60 พรรษา

โดยธนาคารกสิกรไทย

- 2536 รางวัลที่ 1 จิตรกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สกนมหาสังฆปริณายก มีพระชนมายุครบ 80 พรรษา โดยธนาคารกสิกรไทย
- 2539 ร่วมเขียนภาพประกอบบทพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่อง “พระมหาชนก”
- เขียนภาพประกอบให้กับนิตยสารแพรว เรื่อง “ใต้ฟ้าหนาว”

ประสบการณ์

- ค่ายศิลปะเด็กอีสาน / ศิลปะเด็กบนกำแพง โรงพยาบาลมหาสารคาม / ศิลปะเด็ก “เยาวชนศิลปินแผ่นดินจันทบูร” / ศิลปะเด็กอีสานกับโรงเรียนเรื่อรักเจ้าพระยากับตาวิเศษ / ศิลปะภาพประกอบนักเขียนน้อยเล่า เรื่องเมืองมหาสารคาม / ศิลปะ ART JUNIOR

ปัจจุบัน

- ศิลปินอิสระ
- สอนศิลปะเด็ก
- กิจกรรมทางศิลปะเพื่อเด็ก

เสี้ยวรัก เสี้ยวแพง

นิทานภาพพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

978-974-287-767-5

ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ศ.ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน

ผศ.วีณา วิสะเพ็ญ

คณะกรรมการอำนวยการ

นางทัศนัย วงศ์พิเศษกุล

นางสาวเจียดฉัตรโสม ปรีพจน์พจนพิสุทธิ

นายวัฒน์ชัย วินิจจะกุล

นางสาวนันทนา เจริญภักดี

คณะกรรมการต้นฉบับ

รศ. สุกัญญา สุขฉายา

ผศ.ดร. ชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ

นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป

นายณัฐพร ศรีมุกด์

เรื่อง ตูบปอง

ภาพประกอบ ชีระวัฒน์ คณะมะ

พิสูจน์อักษร นันทธันต์ จิตประภัสสร,

อาริณะ วีระวัฒน์

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2551

จำนวนพิมพ์ 3,000 เล่ม

ราคา 125 บาท

เจ้าของโครงการและดำเนินการจัดพิมพ์

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

(องค์การมหาชน) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวิลด์

ชั้น 8 Dazzle Zone

โทรศัพท์ 02-257-4300 โทรสาร ต่อ 125

ส่วนสำนักงาน 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์

ชั้น 17 ถนนพระราม 1 โทรศัพท์ 0-2264-5963-65

โทรสาร 0-2264-5966

www.tkpark.or.th

ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

โทรศัพท์ 0-2805-0202 โทรสาร 0-2805-1308

www.thaibby.in.th

ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ และจัดจำหน่าย

บริษัท แพลน ฟอว์ คिल्ส จำกัด

โทรศัพท์ 0-2575-2828 โทรสาร 0-2575-2558

www.planforkids.com

เหมาะสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี

เปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) เน้นการถ่ายทอดบทเรียนการจัดการการเรียนรู้ภายใต้บริบทวัฒนธรรมและความสนใจที่สอดคล้องกันของคนในท้องถิ่น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

โครงการนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาคโดยจัดทำเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เด็กและเยาวชนสนใจ ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นความเป็นตัวของตัวเอง ได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาและสืบทอดมรดกแห่งนิทานพื้นบ้าน

หนังสือชุดนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค ประกอบด้วยนิทานภาพสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี และวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 9 ปีขึ้นไป สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ดำเนินการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ และกระจายเผยแพร่ทั่วประเทศแล้ว ดังนี้

🌟 นิทานภาพภาคใต้ จำนวน 6 เรื่อง

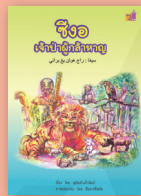
จารอากีตอ

เมืองน่าอยู่
ที่หนูรัก

ไก่ทองมุสลิม

ซิง : เจ้าป่า
ผู้กล้าหาญ

เปาะแซเตาะ
กับชามะ

ไข่มุกกับแพะน้อย
ในวันฮารีรายอ

🌟 วรรณกรรมเยาวชนภาคใต้ จำนวน 6 เรื่อง

ชาโก

พระเศวต
สุรคชาธาร

รายนมอเน

จาโต : เล่ห์กล
บนกระดาน

วัดถ้ำคูหาภิมุข

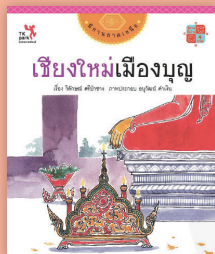
แดนคนธรรพ์

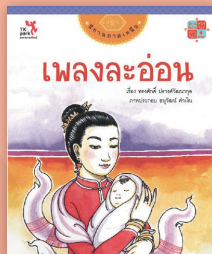
☀️ นิทานภาคเหนือ จำนวน 5 เรื่อง

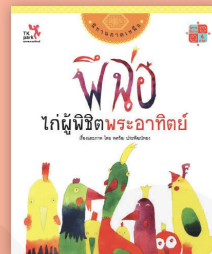
ห่าสหายปราบยักษ์

เชียงใหม่เมืองบุญ

เพลงละอ่อน

พ็อ...ไ้ผู้พิชิต
พระอาทิตย์

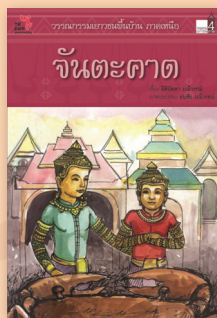

ดาววิไ้ไ้น้อย

☀️ วรรณกรรมเยาวชนภาคเหนือ จำนวน 7 เรื่อง

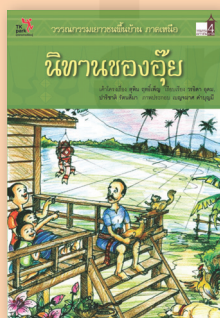
ผู้เฒ่าเล่าไว้

จันตะคาด

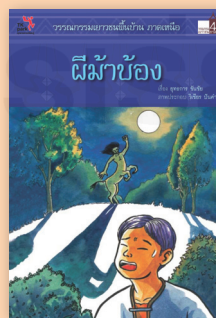
สุวรรณเมกมะ
กับ หมาขนดำ

นิทานของฮุ่ย

อ้อมล้อมต่อมดำ

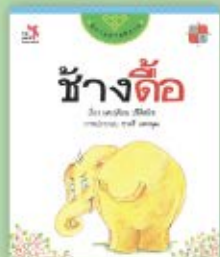
ผีม้าบ้อง

กำพริ้วบัวทอง

🌿 นิทานภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 เรื่อง

ช้างตื้อ

อีเก็งเดือนดาว

เมืองมหาสารคาม

เสียวฮักเสียวแพง

ฮิตสิบสอง

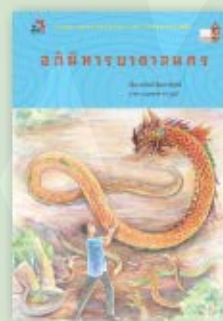
🌿 วรรณกรรมเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 เรื่อง

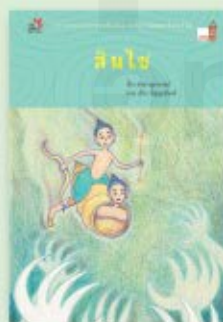
ผีเบ้าพึม

ผจญภัยเมืองฟ้าแดด

อภินิหารบาดาลนคร

ลิ้นไซ

ท้าวซ้อหล้อ

ตำนานซูลู กับนางฮั่ว

เรื่องเล่าเจ้ากำพร้าว

“บักวืบ” ตาบอด กับ “บักวับ” ชาติด
เสียวฮักที่มักไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ คนหนึ่งเป็นตา อีกคนหนึ่งเป็นขา
วันหนึ่งทั้งสองช่วยกันจับแล่น แต่ก็ต้องตกใจ เพราะตัวที่จับได้กลับกลายเป็นงู
ต้องตามไปดูว่าเกิดอะไรขึ้นกับบักวืบและบักวับ

นิทานภาพสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี

ISBN 978-974-287-767-5

9 789742 877675

125.-